Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 72. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го КВІТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 17, 1986 No. 72. VOL. XCIII.

КУК продовжив мандат Комісії Захисту Громадянських Прав

Вінніпег, Ман.—Екзекутива Президії Комітету Українців Канади відбула тут, в понеділок, 7-го квітня, зустріч з представниками Комісії Захисту Громадянських Прав. Комісію заступали її голова Григорович, скарбник Петро Микуляк і голова Фінансового комітету Теодосій Волошин.

Після вислухання звітів і дискусії над ними Екзекутива КУК затвердила фінансовий звіт приходів і розходів Комісії Захисту Громадянських Прав. Фінансовий звіт підготовили Строгий і Кальба, чартеровані книговоди, за час від 1-го лютого до 31-го грудня 1985 року.

Екзекутива затвердила бюджет і плян праці на 1986 рік Комісії Захисту Громадянських Прав. КУК продовжив мандат Комісії Захисту Громадянських Прав для дальшого ведення праці в імені української громади в Канаді.

Екзекутива КУК прийняла до відома новий склад Фінансового комітету Комісії Захисту Громадянських Прав: Т. Волошин, голова; Юрій Курис, заступник голови; Лев Шахраюк і Юрій Шанта, референти збіркової акції; Степан Харко, секретар; Марта Хомин, член.

Наступні особи стали членами Комісії Захисту Громадянських Прав: А. Коморовський від Братства колишніх вояків І-ої Української Дивізії Української Національної Армії, Ю. Курис і М. Хомин.

Комітет Українців Канади має повне довір'я до праці Комісії Захисту Громадянських Прав і заохочує всіх українців в Канаді підтримувати її акцію.

БАЗАР АКАДЕМІЇ СВ. ВАСИЛІЯ

Факс Чейс, Па. — Колишні вихованці Академії св. Василія влаштовують базар, який відбудеться в суботу, 19-го квітня ц.р., від години 9-ої до 5-ої по полудні тут на парковій площі Академії, при 711 Факс Чейс вул. Столи потрібні до продажу речей коштують 15 дол. та можна їх замовляти, виписуючи чеки на : St. Basil Academy Alumnae Assn. та висилаючи на адресу Ірени Березяк; SBA Alumnae Ass'n, 711 Fox Chase Rd., Philadelphia, Pa. 19111.

Журнал „Сучасність" появився польською мовою

Ню Йорк. — За літо 1985 рік появилось перше число журналу „Сучасність" польською мовою.

Після брутального придушення „Солідарности" в Польщі всім стало ясно, що антитоталітарній опозиції потрібна нова політична свідомість. Основою цієї свідомости не може, проте, бути вузький націоналізм, який імперліялістична Москва може легко льокалізувати й придушити.

Все частіше на сторінках підпільної преси в Польщі й на еміґрації обговорюється питання історичних зв'язків і можливости співпраці між народами центрально-східньої Европи. Все ясніше накреслюється політичний шлях встановлення спільного знаменника для політичних бажань народів цієї части Европи.

Випускаючи спеціяльне число журналу „Сучасність" польскою мовою, ми бажаємо взяти активну участь у дискусії й запізнати польського читача в питанні польсько-українських взаємин. Над виданням цього спеціяльного числа „Сучасности" працювали українські і польські автори. Редактором є Анджей Камінскі, а в склад ред. колеґії входять: С. Бараньчак, П. Наімскі, Ф. Сисин, і Р. Шпорлюк.

В неділю 20-го квітня ц. р., в залі Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку, в год. 2.30 по полудні відбудеться українсько-польська зустріч з участю А. Камінского, С. Баранчака і Ф. Сисина.

СОУК Менор коледжу влаштовує мистецьку виставку

Дженкінтавн, Па.—Студійний Осередок Української Культури Менор джуніор коледжу влаштовує мистецьку виставку олійних картин Ірини Гомотюк-Зєлик. Відкриття виставки—в суботу, 10-го травня, від год. 5-ої до 8-ої вечора. Особлива виставка Дня Матерів відбудеться в неділю, 11-го травня, від год. 12-ої опівдні до 8-ої вечора. Виставка відбудеться в семінарійній залі будинку Василіянської бібліотеки, при Факс Чейс ровд і Форрест авеню.

Мисткиня Ірина Гомотюк-Зєлик закінчила Менор джуніор-Коледж, студіювала в університеті Коннектикат і брала приватні лекції у всім нам відомого українського мистця Михайла Мороза.

І. Зєлик народилася в Західній Україні, тепер живе в Торрінґтоні, Конн. Вона є членкою Об'єднання Українських Мистців в Америці і брала участь у багатьох збірних виставках у ЗСА, а також в міжнародній виставці українських мистців у Торонто. Її самостійні виставки відбулися: в ґалерії ОМУ-А в Ню Йорку; в Центральному університеті Коннектикат; в університеті Коннектикат у Гартфорді та Торрінґтоні; виставки на Союзівці і недавно в Чикаґо.

Вісім з її картин є на постійній виставці в музею Українського Католицького Університету в Римі. Приблизно 500 картин знаходяться у приватних збірках. Серед картин є морські краєвиди з побережжя Массачусетсу і Мейну; гористих околиць Вермонту і Коннектиката, гори Кетскілл, австрійські і швайцарські Альпи, Юґославія, Італія і Сан Маріно.

ДЕНЬ ІНФОРМАЦІЙ ПРО МЕНОР

Дженкінтавн, Па. — Менор Джуніор коледж матиме інформативний день, який відбудеться в суботу, 19-го квітня ц.р., від год. 10-ої до 12 по полудні тут в гімнастичній залі в академічному будинку, при Факс Чей вул. і Форрест аве. Приційнагоді студенти, які зацікавлені коледжом матимуть змогу переглянути програми і курси Менору, як також запізнатися з деякими теперішніми учнями й професорами. За дальшими інформацірми слід звертатися на число телефону: (215) 884-2216.

„Дємонстранти" вдерлись до амбасади ЗСА в Москві

Москва. — Американське посольство в Москві зложило офіційний протест у зв'язку з діями груп совєтських громадян у американському посольстві тут і в консуляті ЗСА в Ленінграді .

Згідно з заявою посла Артура Гартмана, принаймні чотири групи бурхливо протестували, мовляв, проти американського становища на переговорах про роззброєння. Їхні дії були наперед заплянованими і підготовленими.

„Демонстранти" заявили, що вони — представники комсомолу, совєтських профспілок, комітету для захисту миру і комітету совєтських жінок. Американці погодилися прийняти п'ятьох „представників совєтської суспільности" в помешканні посольства. Хоч згідно з правилами безпеки у приміщеннях посольства заборонено фільмувати будьщо, 12 „представників" привели зі собою телеоператора. Тоді американці відмовилися від зустрічі. До речі, численна совєтська міліція звичайно перевіряє документи всіх відвідувачів, але цим разом вона „відтягнулась", що дало демонстрантам можливість ввірватись в будинок, де їх зупинили американські морські піхотинці.

Все це відбувалося за підготовленим сценарієм, бо у вечірніх новинках на совєтських телебаченнях глядачі побачили „обурених демонстрантів", які ходили по коридорі американського посольства на чолі зі своїм головачем Ґреґорієм Греченком і які, як твердить телевізійний диктор, прийшли до посольства з власної ініціятиви, а мовляв, американці відмовилися зустрітися з ними.

Посол А. Гартман у протесті твердить, що ця подія була заплянованою акцією явно пропаґандивного характеру.

ТУІА влаштовує наукову конференцію

Ірвінґтон, Н. Дж. — Головна управа Товариства Українських Інженерів при співучасті Відділу ТУІА в Ню Джерзі влаштовують наукову конференцію на тему „Модерні засоби телекомунікації", яка відбудеться в суботу, 26-го квітня ц.р., о год. 6-ій по полудні тут в Українському Народному Домі, при 140 Проспект авеню.

В програмі, інж. Роман Запутович матиме доповідь про змагання сателітів із світло-проводами за міжконтинентальну комунікацію; інж. Василь Лев матиме доповідь про пристосування сателітної технології до потреб Католицької Церкви в Америці; інж. Нестор Голинський матиме доповідь про місцеві комунікаційні сітки.

Дискусія та зустріч з прелегентами буде при перекусці.

Приготовляють виставку кобзарського мистецтва

Ню Йорк. —Школа Кобзарського Мистецтва і Український Музей влаштовують у днях 19-го, 20-го, 26-го і 27-го квітня ц. р. виставку кобзарського мистецтва у великому приміщенні Українського Музею (другий поверх), при 203 Друга авеню в Ню Йорку.

Зацікавленні матимуть нагоду оглянути багатий архів ШКМ (понад 140 експонатів), велику і цікаву збірку архівних матеріялів Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті, архіви Капелі бандуристок СУМА в цьому ж місті, В. Божика, Ансамблю „Гомін" з Нюарку тощо. Будуть показані різного роду бандури: З. Штокалка, В. Ємця, Г. Т. Китастого, В. Юркевича, Р. Левицького; рідкісні—Корнієвського, С. Чорного з Арґентини, перша бандура з перемикачами, репліка із XVII століття зроблена К. Блумом; бандури зроблені за пляном братів Гончаренків—Примака і Гірича, В. Васькова і д-ра А. Лятишевського, а також дитячі бандури.

В суботу, 19-го квітня, зараз після відкриття виставки о год. 4-ій по полудні, буде доповідь і демонстрація музичної спадщини З. Штокалка—Л. Майстренко в неділю, 20-го виставка буде відкрита від 1:30 до 4:30 по полудні; 26-го квітня о год. 4-ій по полудні К. Блум буде говорити про зміни в музичному житті бандуристів і демонструвати гру на різних бандурах; Ю. Китастий продемонструє виконання українських дум, а Павло Данилів заграє на „дримбі" власної роботи; 27-го квітня Ю, Китастий виконає зразки з циклю „Історія України в піснях".

Крім того, можна буде оглянути інші українські інструменти, а також різні кобзарські платівки, які появилися в різних часах і набути платівки ШКМ „Гомін Степів", „Літа молодії" і касетки ТУБ із збірного концерту в Тавн Голл в Ню Йорку і Філядельфії, а також В. Тисовського.

Учні УМІ виступлять у Філядельфії

Філядельфія. — Український Музичний Інститут Америки Віддіі у Філядельфії влаштовує 52 -ий виступ учнів який відбудеться в неділю, 20-го квітня ц.р., о год.

3.30 по полудні, тут у залі Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд.

Участь у виступі беруть: А. Головчак, М. Конрад, Й. Пришляк, С. Рудакевич, Х. Рудий, С. Солтис, М. Солтис, М. Турченюк, Д. Юрчак і А. Яримович. Учні є в клясах учителів А. Жилавої, сестри Тарсилії, ЧСВВ, Л. Рудий і М. Чапельської-Яримович. Фортепіяновий супровід виконає Л. Рудий.

З'їзд жителів Надбужанської землі

Кергонксон, Н.Й. — Центральний Комітет Об'єднання Надбужанців повідомляє всіх земляків Надбужанщини, колишніх мешканців повітів Сокальського, Радехівського, Кам'янко-Бузького, та цілої Холмщини і Підляшшя, що відбудеться другий загальний з'їзд жителів Надбужанської землі в днях 24-го і 25-го травня ц.р., на Союзівці. Організатори просять вчасно зголосити свою участь у з'їзді і замовляти кімнати безпосередньо в управі Союзівки, пишучи на адресу: Soyzivka, U N A Estate, Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y. 12446; tel. (914) 626-5641.

ПОЛЬСЬКІ АНТИКОМУНІСТИ ДОПОМАГАЮТЬ ПОВСТАНЦЯМ

Ню Йорк. — Марек Рушиньскі, директор Конфедерації за незалежну Польщу, заявив в інтерв'ю з кореспондентом щоденника „Ню Йорк Сити Трібун", що в Польщі постала нова підпільна організація під назвою „Рух за свободу і мир", яка, між, іншим, займається також збіркою грошей й інших потрібних речей для борців за всободу у світі, а в першу чергу в Афганістані.

Поляки-антикомуністи випустили плякати, летючки і іншу літературу, у якій закликають поляків допомагати афганським антикомуністами-патріотам своєї батьківщини. Рисунок на одному з плякатів символізує голуба миру, а на фронті плякату написано: „У відповідь на заклик Міжнародного Червоного Хреста ми збираємо засоби для медичної допомоги борцям за свободу, які змагаються з комуністичними переважаючими силами в Афганістані".

М. Рушиньскі сказав кореспондентові, що одним з організаторів цього руху в Польщі є Радослав Гугет, який відмовився від служби в армії і йому тепер грозить тюремна кара. Служба в армії є обов'язковою повинністю в кожній комуністичній державі. Від неї звільняють новобранців урядові агенції з причин здоров'я чи інших перешкод. Приймаючи присягу, молодий рекрут в Польщі зобов'язується боронити не тільки Польщу, але також Совєтський Союз, — підкреслив Рушиньскі в розмові з кореспондентом.

Політичні спостерігачі і акредитовані в Польській Народній Республіці кореспонденти інформують, що подібних антикомуністичних і антиурядових організацій в Польщі є тепер більше . Вони створилися головно після ліквідації урядом вільної робітничої профспілки „Солідарність".

Країни ОПЕК нараджуються

Ню Йорк. — У вівторок, 15-го квітня відкрилася надзвичайна сесія нафтових міністрів 13 країн, які входять до організації держав експортерів нафти (ОПЕК). Метою сесії є виробити угоду про максимальну для кожної країни кількість видобутку нафти. Однак ще до початку сесії спостерігачі висловили здогад, що міністрам так і не вдасться прийти до згоди, як не вдалося їм договоритися про такі квоти на попередній надзвичайній сесії, яка відбулася минулого місяця.

Згідно з даними Міжнародного енергетичного агентства, в другому кварталі цього року країни імпортери нафти будуть купувати в ОПЕК не більше 15 мільйонів барилок нафти на день. В першому кварталі вони купували щодня 17.3 міл . барилок. В минулому місяці голова ОПЕК нафтовий міністер Індонезії Суброто запропонував видобувати на день не більше 14 міл. барилок. Ця пропозиція означала, що Савдійська Арабія та інші країни Перської затоки повинні знизити денний видобуток нафти мінімум на два мільйони барилок.

Савдійська Арабія, яка ще в листопаді минулого року продавала на світовому ринку щодня 2 міл. барилок, а з початку цього року продає 4 міл., відмовилася підтримати пропозицію Суброто. Це саме зробив і Кувайт, який видобуває тепер від 1.2 до 1.5 міл. барилок на день, тоді як ще минулого літа видобував не більше 900,000 барилок. Тому є дуже мала надія, що Савдійська Арабія і Кувайт погодяться зменшити видобуток нафти.

Минулого тижня нафтовий міністер Савдійської Арабії Ахмед Закі Ямані заявив , що видобуток нафти повинні зменшити і країни, які не входять в ОПЕК. Добитися цього майже неможливо.

Газета „Ню Йорк Таймс" повідомила, що Суброто звернувся до Англії, Норвеґії і Совєтського Союзу з закликом знизити видобуток нафти, щоб стабілізувати ціни на світовому ринку. Від жадної з цих країн покищо не одержано відповіді.

Країни ОПЕК мріють вернутися до того часу, коли середня ціна за барилку була в межах 28 долярів. Покищо це мрії. Чи стануть вони дійсністю? Відповідь на це питання залежить від того, чи зможуть міністри країн ОПЕК прийти до згоди про квоти на видобуток нафти.

ЗСА ПЕРЕСТЕРЕГЛИ ЛІВІЮ ПЕРЕД МАЙБУТНІМ ТЕРОРИЗМОМ

Вашінгтон. — Речники Адміністрації президента Роналда Реґена заявили під час зустрічі з кореспондентами, що З'єднані Стейти Америки своєю відплатною акцією, тобто збомблення деяких військових об'єктів, ракетних гнізд і вишкільних таборів терористів та комунікаційних центрів, перестерегли лівійського диктатора Муаммара Каддафі перед евентувальними майбутніми терористичними замахами.

Американські бомбардувальники ФБ-111 і військові джети з літаконосців „Корал Сі" і „Амеріка" знищили, або пошкодили майже усі головні центри зв'язку Каддафі з терористичними групами в світі і своїми амбасадами, які, згідно з опінією розвідчих чинників західніх країн виконували функцію посередництва між урядом в Тріполі і лівійськими та іншими терористами в багатьох країнах світу. Очевидно, Уряд президента Р. Реґена є готовий повторити „рейди" на Лівію, якщо Каддафі не втихомириться і не виречеться своєї ідеї терором і застрашуванням „поставити на коліна дядька Сема", як це він залюбки висловлювався в розмовах із закордонними дипломатами і журналістами.

Президент ЗСА виразно і недвозначно заявив, що атака бомбовиків і джетів в Тріполі і Бенґазі в дні 14-го квітня ц.р., була тільки початком серйозної пересторoги для терористів різних груп, головно держав, які підтримують міжнародний тероризм. „Ми волієм не повторяти цього випадку, — заявив президент Р. Реґен групі американських бизнесменів, — але як зайде потреба, а головно коли Каддафі та інші терористи здійснюватимуть своє дияволське діло, звернене в першу чергу проти ЗСА, ми не завагаємося повторити відплати в більш рішучій і трагічній у своїх наслідках формі".

Вміжчасі американські кораблі і літаки продовжують розшукувати за пропавшим бомбовиком і двома пілотами, але у Пентагоні починає переважати думка, що літак, правдоподібно, був поцілений протилетунською ракетою і впав в море. Правда, кажуть речники Пентагону, „ми для такого твердження немаємо покищо жадного арґументу".

Стало також відомим, що під час бомблення були поранені діти М. Каддафі — два малолітні сини, які тепер перебувають в шпиталі в серйозному стані, і прибрана дочка, яка, як інформують кореспонденти, померла зараз таки після бомблення. Речник Білого Дому Леррі Спікс відмовився покищо говорити про жертви і матеріяльні шкоди заподіяні літаками і не хотів коментувати справи пошкодження французької амбасади. Сам Каддафі появився після бомблення і навіть виступив на телевізії, але у вівторок ввечорі кореспонденти інформували з Тріполі, що він з зник з обиду і ніхто більше його не бачив.

Крім того лівійці, думаючи, що американці повторюють бомбардування, відкрили були вогонь з гармат і протилетнуської ракетної зброї, яка наробила багато шуму і переполоху, бо властиво жадних літаків ЗСА над територією Лівії не було. Вони літали в повітрі, правдоподібно шукаючи за пропавшим бомбовиком і пілотами.

У висліді цього випадку бельгійський міністер закордонних справ Лєо Тіндеманс заявив, що речники лівійського уряду просили бельгійську амбасаду в Тріполі, яка заступає інтереси Лівії перед ЗСА, щоб вони старалися у розмовах з речниками Уряду ЗСА зупинити конфлікт і воєнний стан, який тепер існує між обидвома державами. У міжнародному світі покищо не взяли поважно цього прохання.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ має намір посилити боротьбу проти фірм і окремих громадян, які підробляють американські товари і технологію. Працівники Адміністрації сказали, що розширення продажу контрабандних товарів на міжнародному ринку, таких як програми для компюторів, одяг з фальшивими етикетами, відеозаписи американських фільмів, зроблених без відповідного дозволу фірми, яка їх виготовила, змусило Адміністрацію звернутися до Конґресу ЗСА з просьбою прийняти нові закони, які захищали б інтереси фірм. ЗСА будуть просити своїх партнерів у міжнародній торгівлі приєднатися до їх зусиль, щоб захистити законні права фірм, які продукують ці товари, та інтереси торгівлі. Цю справу Адміністрація ЗСА має намір обговорити на зустрічі зі своїми торговельними партнерами в Токіо.

В ЖУРНАЛІ „Перейд" надруковано інтерв'ю з генералом Вілліямом Вестморлендом, який командував військами під час В'єтнамської війни. На думку генерала, страх перед нуклеарною катастрофою або другим В'єтнамом ослаблює обороноздатність країни і збільшує небезпеку того, чого ми боїмося. Однак він висловив оптимізм щодо майбутнього З'єднаних Стейтів і сказав, що молодь, а особливо студенти 1980-их років різко відрізняються від студентів 1960-их — початку 1970-их років.

СУДДЯ РИЧАРД ВІЛЛІЯМС зменшив з п'яти до двох років присуд, винесений в листопаді минулого року колишній співпрацівниці Сі-Ай-Ей Шарон Скранідж, яку визнали винною в шпигунстві на користь Гани. Тепер Ш. Скранідж може вийти на свободу, відбувши у в'язниці всього півтора року. Працюючи в Гані, Скранідж видала своєму коханцеві, громадянинові тієї країни Майклові Сусудісові, імена місцевих жителів, які були американськими агентами.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо ще не повідомив, чи висуне кандидатуру на другу каденцію. Багато демократів уважають, що М. Квомо повинен зосередити увагу на президентських виборах 1988 року і відмовитися від другої каденції на пост губернатора. Такої думки дотримується і віцепрезидент Волтер Мондейл, який потерпів у 1984 році нищівну поразку у президентських виборах. Він , як і інші ліберали, які покладають надії на М. Квомо, вважають, що йому не треба ризикувати своїм престижем в губернаторських виборах.

У СВІТІ

ПОЛІЦІЯ В МАНІЛІ зударилась з демонстрантами, прихильниками колишнього президента Фердінанда Маркоса. Спостерігачі кажуть, що у висліді зудару понад 60 осіб були відвезені санітарками до шпиталів після того, як поліція, після кількох пересторог, відкрила вогонь гострими кулями. Політичні спостерігачі не передбачають світлого майбутнього для уряду президента Коразон Акіно, якщо події будуть розвиватися в напрямі двоподілу суспільства на прихильників і противників Акіно. Виглядає, кажуть спостерігачі, що Ф. Маркос має ще у Філіппінах поважний відсоток прихильників, які готові фізично змагатися за привернення давньої влади. Подібні демонстрації і зудари з поліцією відбулися також в інших містах Філіппін.

ПРЕДСТАВНИКИ АНГЛІКАНСЬКОЇ Церкви в Південно-Африканській Республіці обрали Архиєпископом Кейп Тавну Єпископа Дезмонда Туту, відомого речника чорного і кольорового населення і критика політики уряду білої меншости. Ставши Архиєпископом Д. Туту сповнятиме тепер функцію керівника тієї Церкви в ПАР і з цього посту зможе більше допомогти своїм однокровним братам.

ЯК І ТРЕБА було сподіватися не всі альянти З'єднаних Стейтів Америки погоджуються з відплатними військовими акціями ЗСА проти Лівії, але вони також не хочуть погодитись на економічну бльокаду тієї держави, яка інспірує, фінансує і сама переводить терористичні акти. Франція, наприклад, не дала дозволу, щоб американські бомбовики стаціоновані на базах у Великобританії перелітали через її територію. З огляду на таке становище Франції летуни ЗСА мусіли летіти небезпечною лінією, продовжити лет на 600 миль і добирати пальне в повітрі зі спеціяльних літаків танкерів. Постава Франції викликала обурення у ЗСА, а деякі коментатори пригадали французам часи з Другої світової війни і допомогу, яку дала Америка Франції в тому часі.

СОВЄТСЬКІ СПЕЦІЯЛІСТИ правдоподібно намагалися перевести випробування нової, недавно випродукованої потужної ракети, але експеримент був неуспішний, а сама ракета експльодувала під час випробування, — кажуть західні спостерігачі. Покищо не відомо чи під час експльозії були жертви в людях і матеріялі. Як звичайно, совєтські засоби масової інформації не подають до загального відома таких „військових таємниць", як це буває на Заході, де кожну подробицю успішного чи неуспішного випробування можна побачити на телевізійному екрані.

ПРИНАЙМНІ 46 осіб загинули в Індії під час релігійного свята. Товпа вірних, прорвавши кордон поліційних барикад, продісталась на міст через ріку Ганг і до тієї міри заповнила його, що поруччя мосту не витримало тягару і заломилося. Сотні осіб впали разом з відламками моста у воду, але частина зуміла врятуватись при допомозі поліції. У святкуваннях брало участь біля чотири мільйона індійців, які вірять, що вода зі згаданої ріки має велику лікувальну силу.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шульц заявив під час виступу на телевізії після збомблення американськими воєнними літаками військових об'єктів і баз терористів в Лівії, що полковник Муаммар Каддафі вислав своїх аґентів до принаймні 30 країн світу, завданням яких було приготовити нові терористичні акти проти дипломатів ЗСА і американського майна. На запитання кореспондентів чи амбасади, які має на думці Шулц все ще знаходяться під загрозою атаки, державний секретар вимин аючо відповів, що деякі заговори вдалося розкрити при допомозі розвідки ЗСА і заприязнених держав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рейд проти Лівії

Хоча від тижнів говорилося про військову акцію проти Лівії у реакції на терористичну роботу її диктатора Муаммара Каддафі, проте рейд, переведений американським летунством у минулий понеділок, 14-го квітня, заскочив американське суспільство й увесь міжнародний світ. Насправді переведено його послідовно, згідно з заявами президента Реґена, що він мусить мати безперечні докази вини Каддафі, щоб збройно виступити проти нього. Такий доказ Реґен дістав після вибуху бомби в нічному розваговому клюбі у Західньому Берліні, при чому згинув один американський вояк і одна жінка та кількадесять вояків було ранених. Американські і союзницькі фахівці розшифрували тайний код, уживаний Каддафі і переловили його наказ, переданий терористичній станиці у Східньому Берліні, як також переловлено відповідь, що „місію виконано". Рейд, переведений американськими літаками, стаціонованими у південній Англії та з чердаків двох літаконосців на Середземному морі, був короткий, обмежившись до збомбардування кількох лівійських військових об'єктів у східній і західній частинах Лівії.

Сутня ситуація після того рейду залишилась незмінною, бо залишився при владі Муаммар Каддафі. Щоби відсунути його від влади, треба б перевести десант з наземними боями. Президент Реґен цього покищо не зробив. Треба сказати „покищо", бо не відомо, якою буде реакція Каддафі на той американський летунський наскок. Америка осягне свою ціль, якщо Каддафі зрозуміє, що це була лише пересторога, що Реґен не обмежиться до самих слів та не зупиниться перед військовою дією — без уваги на становище американських союзників, дуже неохочих приєднуватися до будь-якої військової акції. Реґенові і іншим лідерам вільних країн, які є прицілом терористичних авантюр Каддафі залежить тільки на тому, щоб та злочинна робота лівійського маніяка-фанатика припинилася. Якщо ж він тепер ще посилить свою активну участь у діях міжнародного тероризму, то не можна виключити такої поважної акції, яка мала б на цілі зліквідувати теперішній терористичний режим у Лівії.

В Америці, як і в широкому світі, реакція на понеділковий рейд проти Лівії була майже в цілості позитивна. Сам Реґен і його найближчі співробітники підкреслювали прилюдно, що неможливо пасивно придивлятися і терпіти щораз нові акти терору, що їх придумує, організує і спонзорує Каддафі.

Коли в минулий понеділок вечером промовляли почерез телевізійні станції не тільки сам Президент і після нього державний секретар Джордж Шулц і секретар оборони Каспар Вайнберґер, розумне слово сказав республіканський сенатор із нюйоркського стейту Альфонс Д'Амато: „Коли б усі союзники Америки пішли були за прикладом Америки, зірвали з Лівією дипломатичні стосунки і застосували супроти Лівії економічні санкції, то зайвою була б військова акція, бо Каддафі 'був би припинив свою злочинну роботу і припинив спонзорування актів терору". Але союзники Америки ведуть еґоїстичну і короткозору політику. Зрештою, правильно сказав речник Президента, що міжнародний терор-це не монополь одного Муаммара Каддафі — є ще Сирія, Іран, існують терористичні організації в різних країнах світу. Тому переборoти міжнародний терор у теорії можна, у практиці дуже трудно, бо вимагає солідарної акції всіх вільних країн, — а можна сподіватися, що Совєтський Союз спротивиться такій акції, бо в його інтересі лежить постійний фермент і неспокій у світі. Тому й зірвала Москва зустріч Шеварднадзе з Шулцом.

Покищо добре сталося, що Каддафі дістав бодай невеличку лекцію. Добре сталося, що Роналд Реґен не піддається натискові власних лібералів, ані міжнародних „пісніків", фабрикованих Москвою.

КОЛИШНІЙ АМБАСАДОР СССР в З'єднаних Стейтах Америки Анатолій Добринін, який минулого тижня побував у Вашінґтоні, повідомив, що 14-го травня сюди прибуде міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе, щоб встановити дату і виробити порядок денний майбутньої зустрічі між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим. У вівторок, 15-го квітня, міністерство закордонних справ СССР викликало амбасадора ЗСА в Москві Артура Гартмана і повідомило його, що Е. Шеварднадзе не прибуде до Вашінґтону на знак протесту проти того, що літаки З'єднаних Стейтів Америки збомбили військові об'єкти і бази терористів у Лівії.

В.Л.

СОВЄТСЬКА ОБМАННА ПОЛІТИКА

Терор, обман, шпигунство, донощицтво, провокації, фальшування, підступні вбивства — все це головні засоби панування комуно-московської кремлівської кліки над численними поневоленими народами і підготова до опанування світу комунізмом чи, покищо, накинення йому комуністичної гегемонії на зразок існуючих комуністичних комуністичних сателітних держав чи держав з комуністичним чи прокомуністичним управлінням, як на Кубі, Нікараґуа, Анґолі, Етіопії та інших країнах.

Цей прототип московської опричини, створений первісними царями, ще тоді мініятюрної імперії, зручно перейняли після жовтневої революції червоні російські імперіялісти, створюючи в СССР органи ЧеКа, ҐПУ, НКВД, КҐБ та інші види поліційних і півполіційних „отрядів" на взірець „дружинників", воєнного СМЕРШ-у, та інших, які, згідно з інформаціями в газеті „Ню Йорк Таймс" (диви число з 6-го серпня 1985 року) тільки за сталінського режиму вимордували понад 20 мільйонів осіб. В це число входять розстріляні, померлі у транспортах на Сибір, у численних тюрмах і сибірській тайзі, чи як її тепер назвав письменник Алексaндер Солженіцин, совєтських ҐУЛаґах, призначених для жертв совєтського режиму.

Західні спеціялісти від справ совєтської і східньо-европейської проблематики вже давно намагалися підрахувати жертви ҐУЛаґів, які включають кулаків, тобто селян, які супротивлялися колективізації сільського господарства й інші жертви режиму у довоєнному часі, аж до 1953 року, тобто до смерти кривавого диктатора.

Згідно з інформаціями надрукованими в Енциклопедії Росії, надрукованій в Кембриджі, Масс., тільки від виснаження і голоду в СССР загинуло від 15 до 16-ти мільйонів осіб різних національностей, у тому числі сім мільйонів українців, які померли від страшної голодової смерти, зорганізованої Москвою для винищення найбільш свідомого національно сільського елементу в 1932-33 роках. У сталінських таборах смерти, чи в ҐУЛаґах, сиділо тоді біля 10 мільйонів... щасливих совєтських громадян. Усе це відомі на Заході речі, але не зважаючи на те, що комуно-московська імперія продовжує існувати при допомозі старих, але може ще більш вишуканих методів терору, тут знаходяться особи, чи групи осіб, які кажуть, що всі ці таботи після смерти Сталіна були зліквідовані, політичні в'язні звільнені і почалася „нова ера" у будові „реального соціялізму" в СССР.

Виходячи з такої точки погляду, західні держави, включно із З'єднаними Стейтами Америки, розвинули були свого часу так звану політику детанту, тобто співіснування із Совєтським Союзом, побудовану на взаємодовір'ї і такого типу політика якраз була потрібна імперським лідерам для розвинення політики проникання в світі. Треба об'єкнивно сказати, що совєтські лідери знаменито справились із цим завданням і якщо б були не перетягнули струни і не вели інтенсивного зброєння в офензивній нуклеарній зброї і не спішилися з інвазією на Афганістан, то хто знає чи політика детанту не процвітала б до сьогоднішніх днів.

Але, як казали в нашому народі, якщо Господь хоче когось покарати, то відбирає йому розум. Вільний світ, на своє щастя, а совєтське нещастя, виявив, бо кожна нахабність має свою межу, щоСССР, не зважаючи на американсько-совєтські переговори і спорадичні розмови, ведені в рамках „тихої дипломатії", далі поширює свої експансивні впливи в світі, а совєтські органи КҐБ дослівно „розїдають" західні суспільства. Комісія закордонних справ в Палаті Репрезентантів ЗСА, перевела, наприклад, у цій справі докладні студії, які виявили не тільки совєтське проникання у Нікараґуа, Ель Сальвадорі й інших країнах, але інтенсивне шпигунство на усіх рівнях.

Конґресмен Данте Фасцел заявив, що комісія в Конґресі проводитиме в 1986 році інтенсивні дослідження, з метою кинути жмут світла на совєтські намагання посилити різні реґіональні конфлікти в світі. В ці дослідження входитимуть також справи Афганістану, Центральної Америки, Анґолі, Близького Сходу й інших частин світу. Такі дослідження, на думку Фасцела, матимуть важливий вплив на дальше формування американської, а заразом західньої політики у відношенні до комуно-московської імперії.

Як відомо, совєтські режими, теперішній і колишні, уважали своїм найбільшим ворогом, політичним і мілітарним противником З'єднані Стейти Америки. Ця ворожість особливо посилилася після того, коли у Білому Домі владу перебрали республіканці, а Президентом цієї країни став здеклярований антикомуніст й антиімперіяліст Роналд Реґен. Спочатку Вашінґтон нібито й не дивувався такій поставі совєтських імперіялістів, вони бо фактично таку ворожу до Америки політику вели ввесь час, мабуть від самих початків свого існування, але коли вони, „вбравшись в пір'я", почали поширювати свої володіння і озброюватись нуклеарною стратеґічною зброєю, яка забезпечувала їм підтримку просування на Захід, не тільки в Европі, але також в інших частинах світу, включно до Центральної Америки, Р. Реґен сказав своє рішуче „ні" і з того почалась атака Москви на нього, включно до спроби фізичного знищення, а совєтська преса пода-

(Закінчення на стор. 4)

Любов Дражевська

Студія Л. Крушельницької Українському Музеєві

На порозі відзначення свого 10-річчя Український Музей в Ню Йорку набрався сміливости: у метрополії світу купив ділянку землі і тепер має відважний намір збудувати великий дім для Українського Музею. Люди різних поколінь і з різних середовищ утворили комітет розбудови Музею. Уже надходять пожертви. Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької призначила Музеєві ввесь прибуток з вистави „Слуга двом панам", що відбудеться в неділю, 20-го квітня.

Про прем'єру вистави, що відбулася 17-го листопада минулого року, авторка цих рядків написала скрипт для „Радіо Свобода", який свого часу був переданий в Україну. Нижче поданий трохи скорочений текст цієї радіопередачі.

Написана понад 200 років тому комедія італійського драматурга Карльо Ґольдоні належить до світової клясики. Керівник студії Мистецького Слова Лідія Крушельницька вирішила поставити її, бо молоді артисти виявили бажання зіграти „щось веселе", хотіли більше руху на сцені, на відміну від попередніх вистав, коли переважно був наголос на слові.

Вистава вдалася. Це був модерний театр — підкресленість слова і рухів, умовність, барвистість.

Тема п'єси „Слуга двом панам" — вічна. Герой п'єси (слуга) каже: „Служити двом панам — важкеньке діло". А чи не виринає ця проблема й сьогодні? Якому панові служив (чи прикидався, що служить), наприклад Віталій Юрченко? Або ось запитання одного з героїв п'єси про іншого: „Чи то шахрай, чи просто дурень?" Таке питання не раз виринає і через 200 років після написання п'єси.

Ролі італійців з далекого минулого виконували народжені в Америці молоді українці, які з ентузіязмом учаться в Студії Мистецького Слова. Багато праці вклали у підготову цієї вистави. Адже всі вони народжені в Америці, англійську мову знають краще ніж українську. Та всі вони люблять українське слово, прив'язані до української культурної спадщини, мають охоту вчитися.

У виставі почувалася зіграність, рука режисера Крушельницької і вишкіл хореографа Ковальчук-Івасівки, яка навчила молодих артистів ритмічного руху на сцені, ще й так, що в кожного з них була своя індивідуальна хода. Відповідно до тенденцій модерного американського театру, завіси між окремими діями не опускали, а артисти, пританцьовуючи, міняли декорації.

Головну роль блискуче виконав Лесь Кмета — динамічний, з багатою мімікою і виразним словом. Природний акторський талант — іскра Божа — і вперта праця над словом молодого українського американця, студента, що готується бути дентистом, перемінили на неписьменного, але хитрого італійського селюха XVIII сторіччя. Його служіння двом панам викликає безліч непорозумінь, з яких він мусить викручуватися, а це вимагає досконалого руху і швидкости, яких акторові не бракувало.

Добрі були й інші артисти. Ярослав Шуль, який від десяти років учиться в Студії Лідії Крушельницької, пізніше також учився в американських драматичних школах, створив образ літнього купця, майстерно й дещо підкреслено імітуючи голос та ходу старого чоловіка.

Важко повірити, що Данило Пушка, який виконував ролю молодого аристократа, коли прийшов до студії, ледь-ледь говорив українською мовою. За фахом Пушка інженер-електронік, але ще й знаходить час співати в українському хорі „Думка".

Три чарівні виконувачки жіночих ролей — Лідія Залуцька, Софія Зєлик і Меласся Соневицька — вчилися в Студії Мистецького Слова відколи були маленькими дівчатками. Одна з них уже закінчила коледж, дві ще вчаться, в додаток до основних дисциплін, беруть курси з драми.

Директор Українського Музею в Ню Йорку, художниця Марія Шуст, зробила проєкт оформлення сцени, яке було виконано під проводом японця Ватоку Уено. До українського театру його притягла дружина — українка Вірляна Ткач. Вони обоє працюють у модерному американському театрі в Ню Йорку. Оформлення було чудове: стилеве, просте, в гарних пропорціях. На тлі м'яких пастельних кольорів декорацій яскравіли барвисті костюми артистів, які запроєктувала молода художниця Ельміра Ґеруляк. Кожний костюм є мистецьким твором у стилі XVIII сторіччя, а в деяких сценах, коли кілька артистів стоїть в один ряд, костюми творять ґаму кольорів.

Композитор Ігор Соневицький дав коротенькі музичні вступи до кожної дії, відповідні до часу дійства. Партію флейти виконувала американка не-українського походження Кетрін Вуд, а партію роялю — композитор.

Після закінчення вистави я пішла за лаштунки, щоб поздоровити Лідію Крушельницьку з успіхом. Вона виглядала втомленою, але щасливою. Усміхнені молоді артисти говорили між собою по-англійськи. Похваливши Леся Кмету за блискуче виконання головної

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Кучер

КРАКІВ В НАРОДНІЙ ПОЛЬЩІ

Польська журналістка і публіцистка називає Краків сферою смерти. До тої сфери належить також околиця Кракова.

Гута Алюмініюм в Скавині продукує одну тонну алюмінію і одночасно дає як побічний відхід крізь комини фабрики 45 клг отрути. П'ять грамів тієї отрути викликає смерть людини протягом 3-4 годин, 47 клг — смерть 9,400 людей.

Плякати такого змісту були на мурах Кракова. Мета — звернути увагу влади на небезпечний стан, фактично на смертельну небезпеку для життя мешканців Кракова.

Як показали фотографії сателіта Лендсат 2, Краків та його околиці — один мільйон мешканців–знаходиться у сфері біологічної смерти. Найбільшу ролю в отруєнні населення має гута ім. Леніна, фабрика цементу в Новій Гуті та Гута Алюмініюм в Скавині. Загально на території краківського воєвідства знаходиться 23 об'єкти, які викидають в повітря токсичні (трійливі) ґази і порох.

Не всю небезпеку досі виявлено і доведено до відома громадянства. Тепер у пресі Польщі можна оисати досить багато про деґрадацію природного середовища і чути голоси про потребу рятунку Кракова перед повною руїною. Отже, екологічні проблеми. Краків також називають „островом смерти", або „конаюче місто", або „ґазовий крематорій".

Топографія Кракова сприяє концентрації над містом величезної кількости токсичних ґазів. До того доходить велика вогкість повітря, часті тумани. Все це разом покриває Краків туманом 362 дні річно.

Гута ім. Леніна, на території воєвідства, дає 83 відсотки отруєного повітря. В краківському повітрі отруйні елементи у 30-50 разів перевищують зобов'язуючі норми екології. Кожен рік затруєння повітря збільшується. В районі Вавелю затруєння повітря перевищує у сім разів „норму". Вісла, яка дає містові 90 відсотків води до пиття, затруєна т.зв. живим сріблом. Занечищення у двісті разів більше можливого.

Сто п'ятдесят кілометрів річок на території воєвідства затруєні понад усякі можливі норми. Тому кількість кисню над містом рівняється 18-ом відсоткам замість 21-му. Якщо справа не поліпшиться, то Кракову незабаром загрожує смерть. 1,054 гектара ґрунту біля Кракова знаходяться в повній деґрадації. Годівля корів неможлива. У тому районі зникли ліси, комахи, жуки. На 54-ох тисячах гектарів лісів у краківському воєвідстві 20 тисяч знищено. Нищення Кракова та його населення розповсюдилось на середньовічну архітектуру. Хемікалії в повітрі нищать мури, тинк, скло на шибах робиться непрозорим, крізь нього не видно. Хемікалії в повітрі нищать мармур, крицю, мідь і навіть золото. Хемікалії пожерли дві тисячі позолочених плиток на бані Зиґмунтівської каплиці. Нищаться образи та статуї в музеях, пізні середньовічні манускрипти в музеях та бібліотеках. Знищено фрески в костелі Неполовіцах найкращі пам'ятки стінного малярства доби ґотики. В Неполоміцькій пущі сохнуть дерева. Якщо стан нищення буде продовжуватися, то за 50-60 років на місці Кракова залишаться руїни.

У Кракові є найбільша смертність немовлят, велика кількість ракових захворінь серед дорослих. Робітники рано відходять на емеритуру в наслідок хворіб костей. В ґуті ім. Леніна захворювань дихальних органів є на 30-40 відсотків більше, ніж у решті країни. А Нова Гута має найменшу кількість лікарів, як решта Кракова. На дволітніх дітях з'являється пухлина, семилітні дівчатка виявляють ознаки зрілих жінок. Люди хворіють на очі, на алергію, затруєння нервової системи, на інфекцію шкіри, на сухоти.

Як до такого стану відноситься влада? Тільки дещо можна видрукувати, решта страшних неґативних відомостей замовчується так, як і в СССР — „неназване не існує". Німецька газета „Дер Шпіґель" недавно надрукувала статтю п.н. „Індустріяльне вбивство Кракова", а сама польська влада — міністерства, сойм, іґнорують небезпеку в Кракові. Влада хоче уникнути широкого суспільного протесту у зв'язку з катастрофальним екологічним станом країни.

Балтійське море найбрудніше у світі. Вісла виносить у море нечистоти. Як наслідок, в Ґданську в затоці треба було замкнути одинадцять пляжів (околиця Труймяста).

Ціла Польща гине від найгіршого ґатунку вугілля, яке при спаленні дає велику кількість сірки і попелу, 30-40-літні робітники, які працюють у таких умовах, стають інвалідами. В Татранському народному парку вирубано старі прекрасні дерева, щоб побудувати дім відпочинку для польської номенклятури.

Юрій Бойко-Блохин

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

III

Ці писання совєтських „учених" дають мені усвідомлення, що значність моєї наукової роботи не обмежується тільки західнім світом.

У трьох томах „Вибраного" я опублікував 16 робіт про Шевченка, різноманітних своєю тематикою. Але хто їх прочитає, відразу відчує їхню пов'язаність. Думаю, що з цього комплексу робіт таки постає закінчений образ Шевченка: творця, національного духового провідника, людини гуманної, освіченої, тої, що приносить із собою у світову літературну скарбницю новий, український вклад. Я не вмістив із шевченкознавства у трьох томах того всього, що слід було б помістити, наприклад, мою німецьку статтю про Шевченкову поезію. "І Архімед і Галілей". Складна ця поезія. Я її розшифрував вперше, коли ще в 1934 році працював в Інституті Шевченка. На еміґрації доробив і надрукував німецькою лмовою (на жаль, в одному місці з попсованим перекладом) в Serta Slavica in Memorian Aloisii Schmaus, Munchen, 1971.

Найважливішою річчю у „Вибраному" вважаю розвідку „Творчість Тараса Шевченка на тлі західньоевропейської літератури": Її написано в рр. 1953-55 для здобутя титулу доктора філософії в УВУ. Урядовий рецензент її, проф. д-р І. Мірчук писав: „Немає найменшого сумніву, що праця проф. Бойка своєю тематикою, способом підходу до проблеми, використанням літературного апарату перевищує нормальні докторські дисертації". В англійському перекладі це дослідження було опубліковано в органі **Лондонського університету „The Slavonic and East European Review"**, грудень 1955 (переклад В. Свободи), ще двічі вийшла англійською мовою, один раз — німецькою, два рази українською. На думку мого колишнього студента, а тепер визначного професора Л. Рудницького, ця многократність видання свідчить про вартість праці („Книга", 1974, N.2, ст. 51).

Про мою книжку „Шевченко і Москва" (1952 р., передрук у III-му томі „Вибраного") суворий критик, проф. В. Державін, писав: „Тема 'Шевченко і росіяни' досліджувалась у вільному українському літературознавстві... вже незліченну кількість разів; але це ніякою мірою не знижує актуальної вартости розвідки проф. Ю. Бойка... автор намагається проаналізувати цілий цей комплекс не в окремих його аспектах, але всеохопно та вичерпно, при чому висуває і певні власні гіпотези стосовно до найдискусійніших сторін того писання. Через це його невеличка книжка попри її цілком загальноприступний виклад, має також не абияку науково-літературознавчу вартість". Закінчує свою рецензію Державін словами: „Беручи під увагу її (книжки — Ю. Б.) надзвичайну національно-культурну і політичну актуальність та безперечну правильність її основних тез, ми воліли б, щоб ціле видання було опубліковане будь-якою із західньоевропейських мов, бо тоді воно могло б набути превеликої цінности в нашій боротьбі за українську національну культуру" („Український Самостійник", ч. 54-55, 1953 р.)

Розглядом моїх шевченкознавчих праць я надужив твоє терпіння, читачу, тому поспішаю далі.

Втомився я, цитуючи авторитетів і ненависників. Може краще немудро розповідати самому. Це я і спробую в наступному розділі.

Feci quod potui, faciant Meliora Potentes

Іванові Франкові я присвятив у „Вибраному" п'ять праць: „До століття Франкових уродин", „Франко — дослідник Шевченкової творчости", „До проблеми Франкомового романтизму", „Основи творчого методу Івана Франка", „До проблеми розвитку Франкового стилю". У франкознавстві я маю певну ерудицію, я мав насолоду простудіювати його великий спадок у поезії, прозі (і не тільки те, що ввійшли у видання „Книгоспілка", „Рух"). Кілька місяців у Львові, в контакті з нашим славетним Володимиром Дорошенком і з М. Возняком, я переглядав архів Франка, бачив, як багато ще неопубліковано, як багато такого, що не з'явиться в друкові, поки існує цензура. Моя обізнаність дала нові аспекти бачення Франка. В моєму перегляді його творів з пташиного польоту не було, сподіваюся, поверхности, а була потрібна синтеза. Так у ранньому „соціялізмі" Франка, як і в пізнішій відмові від усього нанесеного зі зовні, я бачив глибшу рацію. Знаючи і дуже ранній романтизм Франка і його вагання між реалізмом та натуралізмом, і остаточно вибраний керунок у бік неоромантизму, я особливо звернув увагу саме на останнє.

Взагалі вважаю своїм осягом, що я у різних письменників наших відкрив неоромантичну течію, затерту дотепер літературознавчою схолястикою, і в цій течії бачу саме те, що Україна внесла у світову літературу. Може виявилася неоромантика у нас повніше, ніж в інших літературах? Може, але це ще треба ґрунтовніше дослідити.

Критерії неоромантики, правда, неясні, знайшов я у Лесі Українки. Теоретично вона не досить усвідомлювала неоромантичні категорії, але практично у творчості вона примиряла завдяки своїй геніяльності. Лесі Українці я присвятив три праці: „Естетичі погляди Л. Українки та її стильові шукання", „В дому роботи, в країні неволі", „Камінний Господар Л. Українки". Остання праця вимагала вґрузання у світову літературу; треба було перетрусити крізь сито всю донжуанівську світову традицію. І це відкрило мені очі на твір. Як? Це побачиш, читачу, сам, як прочитаєш розвідку.

Я трохи, чи може зовсім не трохи, „одержимий" у сенсі Лесі Українки, а предмет моєї одержимости — історична правда. Чи не чудно, щоб „історична правда" могла бути предметом одержимости? Одержимість скоріша пасувала б пророкам. Я ж не пророк. Я — одержимий і — страшенно обережний. Віссаріона Бєлінського я прип'яв до хреста. Не відбираючи йому його якостей великого і талановитого я показав його національно-російську зарозумілість, вогненну ворожість до українства і, безперечно, російський расизм. Я писав цю розвідку з болем, із сердечною скрухою (бо я люблю талант Бєлінського), але також із ненавистю (бо надто багато брутальностей він допустився проти нашої нації). А тому я не тільки простудіював усі багатотомні твори Бєлінського, його листування, я раз-у-

(Продовження на ст. 4)

Українці Піттсбурґу зложили княжий дар

Філядельфія. (О.Т.) — Заходими керівників української радіопрограми інж. Михайла і Ганни Комічаків, 116 українців Піттсбурґу та околиці, пильних слухачів радіопрограми, зложили при різних нагодах щедрі пожертви в сумі 4,404 дол. на допомогу українським хліборобам у Бразилії, в тому 95 дол. на ЗУАДК, інвалідів і сиріт.

Містимо поіменний список тільки цих жертводавців з Піттсбурґу, що зложили 100 і більше долярів на Земельний Фонд у Бразилії: по 250 дол. — інж. Ростислав та Іванна Ільницькі, Арґентина; д-р Юрій і Таціяна Кишакевичі, Піттсбурґ, Па. Ці дві пожертви зложили з нагоди 65-річчя уродин Стенлі Раєцького; 200 дол. — Метро Гарітан, ст., Піттсбурґ; по 100 дол. — Ольга Манастирська і сини, Аліківпа, Па.; Михайло Тимяк з дружиною, Піттсбурґ; Юрій і Ганна Бетси, Диксонвілл, Па.; Реймонд і Ярослава Комічаки в пам'ять Марії Полатайко, Аппер Ст. Клер, Па.; д-р Ярослав Микулович, Еймбридж, Па.; Михайло і Ганна Комічаки за нагоди 65-річчя Стенлі Раєвського, МекКіс Ракс, Па.; Михайло і Марія Олійники, Василь Олійник, Піттсбурґ.; родина Метро Гарітан в пам'ять батька Івана Гарітана, Карнеґі, Па.; Яков Давид, МекКіс Ракс; Вілліям і Юлія Максимовичі, Піттсбурґ.

Список усіх жертводавців (116) знаходиться в архіві ЗУАДК у Філядельфії. Їхні імена й висота датку будуть поміщенні у фінансовому звіті на загальних зборах ЗУАДК, що відбудуться з початком червня ц.р.

Екзекутива ЗУАДК складає щиросердечну подяку керівникам української радіопрограми в Піттсбурґу та її слухачам за княжий дар на Земельний Фонд у Бразилії й на інщі цілі. Радіопрограма живо відгукується на більші потреби української спільноти на поселеннях, як ось і в 1984 році вона переслала на допомогу поводянам у Бразилії княжий дар в сумі 2,424 дол.

Інж. Михайло і Ганна Комічаки та всі жертводавці з Піттсбурґу заслуговують на окреме вирізнення і признання за їх жертвенність на народні цілі.

Об'єднання Домовласників в Ню Йорку зложило на Земельний Фонд у Бразилії 500 дол. Це будучий приклад для других до наслідування. Щире спасибі всім жертводавцям,

Екзекутива ЗУАДК прохає мешканців Філядельфії та найближчої околиці доставляти до канцелярії нашої харитативної установи важливі одяги та взуття для потребуючих у Бразилії й Польщі, особливо для дітей.

Досі ЗУАДК має тільки два Відділи: Піттсбурґ і Трентон, які зложили на потребуючих українців у світі тисячі долярів, а трентонський Відділ додатково зібрав вживаний одяг й зуття на 450 пачок у минулому році та доставив 60 нових одягів, нагорток і плащів, що їх зберігає наша централя для новоприбулих і потребуючих українських громадян у Філядельфії та околиці. Ці речі великодушно жертвував відомий підприємець Андрій Галайдіда, голова Відділу в Трентоні.

Організаційна референтура ЗУАДК закликає свідоме громадянство основувати відділи нашої установи в більших українських осередках, а людей, заінтерессованих харитативною діяльністю, ставати нашими мужами довір'я на всьому терені ЗСА.

Нехай біжучий 1986 рік буде одним з найбільш успішних років масової моральної та матеріяльної допомоги братам і сестрам на поселеннях і в Україні.

Відпочили з задоволенням

Після тривалої морозної зими ми вирішили зігрітися і відпочити. Зрозуміло, найкращим місцем відпочинку є Фльорида. Але вона величезна. Звернулися до Агенції подорожей. Однак, там були дуже дорогі готелі. Від 500 дол. на тиждень і дорожче, звичайно без харчування. Нам це не по кишені.

Але раптом з'явилося оголошення Міжнародного курортного клюбу, який пропонував місця в найкращому готелі Дайтона Біч на Фльориді. Ціна — 179 дол. з особи на тиждень, або 249 дол. з триразовим харчуванням. Ми не повірили своїм очам. Зателефонували президентові Клюбу Р. Рапапорту і він підтвердив, що це не помилка. Вирішили рискнути і не прогадали.

Готель „Інн он тзе біч" дійсно виявився найкращим. Просторні кімнати з двома двоспальними ліжками, охолоджувач, великий кольоровий телевізор, телефон. І все це працювало.

Прилетівши на летовище Дайтона, ми відразу відчули піклування про нас. Нашу групу зустрів молодий приємний представник клюбу, допоміг віднести валізи і,їдучи протягом десяти хвилин до готелю, він розповів кілька історій про Дайтона. Ось одна з них. Коли відомому мультімільйонеру Рокефеллеру було понад 60 років, він доручив спеціялістам знайти місце в Америці , де люди живуть довше , ніж в інших міцях. Вчені обрали Дайтона Біч, куди переселився Рокефеллер і жив там до 97 років. Але в Дайтоні можна зустріти людей старших за 100 років, але ці люди навіть ходять на танці. Правда вони може не мали такого бурхливого і ділового життя як Рокефеллер.

Під'їхали до готелю. Приємний запах з ресторану викликає апетит. Глянувши через скляні двері, ми були приголомшені. Величезний басейн (як з'ясувалося, з підгріваною водою) заманював нас до себе. Навколо опалені чоловіки, жінки і діти з щасливими посмішками. Ми теж стали посміхатися. А далі чистий піщаний пляж і синій безбережний океан. Повно крісел, топчанів та іншого пляжного устаткування.

Не очікуючи клерка, ми одержали ключі від енерґійної дівчини, яка розвела нас по кімнатах. Всі комнати з бальконом, з кріслами і чудовим видом на океан. Цього не можна забути.

Наша родина — чоловік, жінка і син (за нього ми платили 50 відсотків) взяла звичайну кімнату. Харчувалися ми в ресторані. Їжа смачна і свіжа. А от наші друзі взяли „афішенсі", щось на зразок квартири, бо вони воліли готувати їжу самі, дотримуючись дієти. Їм було добре, бо поруч — крамниця з харчами.

Увечорі працівник клюбу, розповідаючи нам цікаві історії, повів нас на прогулянку по широкому узбережжі, де океанські хвилі лоскотали наш слух, приготовляючи до міцного сну.

Вранці інструктор гімнастики запропонував нам зробити руханку, від чого ми давно відвикли. Приємне сонце ніжно опалювало наші білі тіла. Після веселої і корисної руханки, а також плавання в басейні, ми смачно поснідали і жваво побігли до океану. Температура води була вже 70 ступенів (у березні). Нас огорнула прозора з піною хвиля.

Перед „ланчем" лікар зміряв тиснення крові, зважив і дав рекомендації щодо водяних процедур, а також як і коли опалюватись. В наслідок цього ніхто не спікся і всі почували себе чудово.

Після обіду нас запросили до автобусу і повезли по чудовій Дайтоні, показуючи її знамениті місця, в тому і дім Рокефелера, який він подарував містові, театр Пібаді, в якому виступають найкращі артисти світу, новий культурний центр на 20,000 чоловік та багато іншого.

Нас здивувало, що переїзд з летовища до готелю і назад, автобусна подорож по місті, щоденна руханка з інструктором, медичне обслуговування, користання грами, танцювальні вечори, та інші заходи входять у оплату за готель. Нам пояснили, що клюб ставить собі за мету організувати відпочинок американців різних національностей, а не отримати прибуток.

Одержавши чудову обслугу, багато з відпочиваючих, зрозуміло, продовжили своє перебування тут ще на 1-2 тижні, особливо пенсіонери, які не мусять іти на роботу. Ми наслідували приклад інших, тим більше, що три дні ми витратили на поїздки по низьким цінам в „Дісні Ворлд", „Епкот" та „Сіворлд".

Відлітаючи, а дехто від'їжджав своїми машинами, ми вивозили на своєму тілі соняшні промені від опалення і океанську сіль, вдячні працівникам клюбу, які так добре і цікаво оранізували наше, на жаль, коротке перебування в Дайтоні.

Чи були незадоволені? Так, були. Ці ті, хто не зміг продовжити свого перебування тут.

Якщо читач також хоче добре відпочити і мати задоволення, йому потрібно лише задзвонити на число телефону (904) 253-2743 і замовити вакації.

Що ж стосується нас , то ми вже замовили місяця для наших батьків.

Родина

Передвеликодня виставка в УІА



Маруся Ґой зі своєю колекцією писанок.

Заходом Українського Інституту Америки в Ню Йорку на протязі останнього тижня березня відбулася виставка великоднього печива та писання писанок. Найбільшою атракцією, на яку звертали увагу відвідувачі, було писання писанок та багаті власні колекції тих, що брали участь у демонструванні техніки писання.

З приємністю треба ствердити, що вивчають і пишуть писанки молоді дівчата і жінки, які народилися вже поза межами України і які перебрали це гарне народне мистецтво від своїх матерей Писання писанок молодими є тим більше важне і варто уваги, бо цього мистецтва наша молодь не здобуває в університетах, вона вивчає його додатково у вільний час, вживаючи при тому вже дуже багату літературу на цю тему.

Писання писанок в українському народі є дуже давне. Є це народне мистецтво, яке вимагає великої уваги, вправи і терпеливости при робленні безліч ліній воском по яєчку, а відтак уміле урудування різними красками-фарбами. Молодь також вивчає з літератури про походження писанки, її символи, про орнаменти і краски.

Велике число американців відвідало цю виставку. Вони люблять українську писанку і цікавляться символікою, висловленою орнаментами і красками, тому й багато питань було з їхньої сторони.

На виставі були три роди писанок щодо складності їх і вкладу праці: мало розписані або комерційні до 10 дол., дальше були більш складні орнаменти в ціні до 20 дол. і остання категорія— це багато розписані із складними орнаментами в ціні до 30 дол. і більше. Щоби розписати одну писанку потрібно від одної до шість годин часу, як інформували на виставці.

Однією з тих, що демонструвала техніку писання писанок була Маруся Ґой, яка показала у вісьмох степенях цілий процес писання писанок, від першої стадії, тобто білого яєчка, аж до викінченого складного багатокольорового. Викінчена писанка була витоплена до половини, щоб глядач мав уяву праці і мистецтва, як від білого яєчка через постійний розпис і обліплювання воском виходять чудові краски і лінії, що у висліді дають писанку.

М. Ґой пише писанки з 10 року життя. Вона раніше приглядалася як пише її мама і тоді стала пробувати сама, аж дійшла до перфекції цього мистецтва. Зараз вона має велику власну колекцію, яку доповнює кожного року. Її писанки радо оглядали і розкупляли американські глядачі цієї виставки. Її писанки продавалися від 8 до 25 дол. Маруся дає курси писання писанок і бере участь у виставках. У своїй багатій приватній колекції має писанки від 1965 року.

Л. Ч.

ГРУПА кубинських імігрантів, які живуть тепер в екзилі, заявили кореспондентам на конференції в Парижі, що кубинський комуністичний режим диктатора Фіделя Кастра стосує жорстокі тортури проти своїх політичних противників і взагалі проти політичних в'язнів. Один свідок, Ана Лязара Родріґез, заявила під час нарад, що вона відсиділа 18 років в різних кубинських тюрмах, після арешту в 1961 році за те, що 19-річною студенткою брала участь в антиурядових демонстраціях.

Студія...

(Закінчення зі стор. 2)

ролі, я спитала — що йому більше подобається — бути артистом чи дентистом. Він усміхаючися відповів: „Я служу двом панам".

Напевне буде багато охочих подивитися на комедію „Слуга двом панам" у Ню Йорку в неділю, 20-го квітня, в залі Фешен Інституту оф Технолоджі, 227 Захід 27-ма вул. Початок о 4-ій год. по полудні (а не о 3-ій як було спершу оголошено). Ввесь прибуток на Український Музей.

СПРОСТУВАННЯ

Почуваюся до обов'язку подати спростування до допису Х. Д. під наголовком „В Рочестері створено комітет для відзначення 1000-ліття Християнства" („Свобода" з 26-го березня 1986 року) .

Щоб не ширилося непорозуміння в громаді, подаю, що це не були „Основуючі збори Об'єднання Українських Організацій", як це було подано в дописі. Це були Громадські збори, в яких взяли участь представники організацій, як також поодинокі громадяни, які зійшлися, щоб вибрати Всегромадський Комітет для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні.

Останній розділ у тому дописі також не є цілком правильний. На мій внесок збори прийняли ухвалу, що на слідуючих три роки нововибраний Всегромадський Комітет перебере на себе всі імпрези національно-громадського характеру і їх рочестерська громада буде відзначувати під знаком 1000-ліття Християнства в Україні.

Вірю, що це спростування допоможе нам працювати в громадській єдності враз з усіми організаціями на терені Рочестеру і так, як годиться, відзначити таку важну історичну подію для українського народу нашими наміченими святкуваннями. — Ірина Руснак

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 13-го березня 1986 р. відійшла у Вічність у Кросні, Польща, у 75-му році многострадального життя моя СЕСТРА

бл. п.

СОФІЯ ДУДА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД ЇЇ СМЕРТИ, 21-го квітня 1986 р., о 9-ій год. буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в наміренні Покійної
у Вотервліті, Н. Й.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Сестра ІВАННА ДУРБАК з родиною

З глибоким смутком повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в середу, 19-го березня 1986 р. відійшла у Вічність на 83-му році життя

наша Найдорожча МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

Галина Трипупенко

В пам'ять її склали пожертви на оборонну акцію українців та євангельську радіопередачу в Україну:

В. і Є. Трипупенко $50.00, С. і Г. Кривуша $50.00, Ю. і Н. Курилко $50.00, П. і О. Гурський $20.00, Д. Мельник $40.00, А. Мельник $20.00, К. Флин $2.00, род. Лучанко $15.00, Г. і А. Довбня $22.00, Г. і В. Фат $35.00, В. і М. Вакуловські $25.00, П. Дончук $5.00, О. Пришибинська $20.00, М. і Г. Музика $20.00, М. Жмуркевич $10.00, Т. Жмуркевич $10.00, Ю. Трипупенко $30.00, Л. і О. Долинай $30.00, Г. Гаврась $25.00, Й. і А. Дмитришин $25.00, В. Дерев'янко $25.00, Л. Ковальчук $15.00, В. і Р. Євтушенко $25.00, К. Куряча $10.00, В. Домашевич $25.00, Ю. Кривуша $35.00, А. і Ів. Саранча $25.00, Ів. Кривуша $10.00, Єв. Корсун $25.00, С. Гаврась $10.00, Ів. Кардаш $20.00, О. Трипупенко $20.00, 20-ий Відділ СУА $10.00, П. і Н. Буняк $20.00, Є. і А. Федоренко $40.00, Н. і К. Іваненко $30.00, Н. і А. Пенко $30.00, Є. Карбівник $10.00.

Наша щира подяка всім жертводавцям.

Спи спокійно, Дорога Мамо і Бабусю, на вільній землі Вашінґтона.

ВІЧНА ТОБІ ПАМ'ЯТЬ!

Горем опечалені:
син — ВІТАЛІЙ ТРИПУПЕНКО з родиною
дочки:
НІНА КУРИЛКО з родиною
ГАЛИНА КРИВУША з родиною

47-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки в Рочестері, Н. Й.

в глибокому смутку повідомляє Членок і всю Громаду, що дня 28-го березня 1986 р. відійшла з Волі Всевишнього у Вічність, на 85-му році життя

св. п.

ОЛЕНА КУЗЬМІВНА ГАДЗІНСЬКА

роджена в Харкові, Україна, довголітня членка Управи Відділу, професор емеритус університету в Сиракюзах та Rochester Institute of Technology

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в неділю, 30-го березня і понеділок 31-го березня 1986 р. з Української Автокефальної Православної Церкви св. Покрови на Mt. Hope цвинтарі, Рочестер, Н. Й., де зложено Її Тлінні Останки поруч найдорожчого чоловіка бл. п. проф. Миколи Миколовича Гадзінського.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Управа і Членки 47-го Відділу СУА

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів та Знайомих, що 15-го квітня 1986 р. відійшов у Вічність, по довгій недузі на 66-му році життя наш Найдорожчий

бл. п.

Всеволод Богдан Будний

б. вояк 1-ої Української Дивізії.

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 16-го квітня 1986 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в четвер, 17-го квітня 1986 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 9:30 ранку, а опісля на цвинтар Lumberland у Ґлен Спей, Н. Й.

В глибокому смутку:
дружина — ДАРІЯ
син — МАРКО з жінкою ЛИНДОЮ і сином ПЕТРОМ
дочка — АНЯ
сестри — СЛАВА та ЛЮБА
братанок — ІРИНЕЙ
родина —
РОМАН і НАТАЛІЯ КРАВЧУК
ЗЕНОВІЯ і ВАСИЛЬ ВАСИЛІВ з дочкою МАРІЙКОЮ
ОРЕСТ і МАРІЧКА СЛУПЧИНСЬКИЙ з родиною
щирий друг довгих літ — АНТІН ТИМКЕВИЧ з дружиною УЛЯНОЮ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. Богдана Левицького

знайомі зложили на ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ:

по 20 дол. — А. Напора, М. Гнатишин, Ферансе, Іван Ґеча, Віктор Ромашкін, П. Ладанай;
15 дол. — Кат. Сузваль;
по 10 дол. — Григорій Ніколас, Петро Барлецькі, Микола Лисяк, Ольга Мельник, Михайло Гриняк, Григ. Ґумас, Дон. Чамбур, Р. Наборс, Василь Драпак, Ярослав Тимків, Якубович, Каз. Ґерлік, А. Ковалюк, Заяць, Йосиф Двуліт, Данильчук, Петро Стахів, Василь Стек.

Разом .... 300 дол.

Всім жертводавцям щира ПОДЯКА, а БОГДАНОВІ ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

Впреп. о. крилошанин Петро Оґірко відслужить Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 25-го квітня 1986 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці, в Озон Парку, Н. Й., за Блаженної Пам'яті:

МАРІЮ ГАРМАТІЙ
д-ра ВОЛОДИМИРА КОКОРУДЗА
ВОГДАНА ЛЕВИЦЬКОГО
д-ра ВАСИЛЯ СТЕФУРАКА
ЙОСАФАТА ТУРЧИНА
СТЕФАНА ФАФЕНДИКА
ІВАНА ХАРЧУКА
ВОЛОДИМИРА ЮРКОВСЬКОГО

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ-УКРАЇНЦІ! УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ТА ЙОГО ПОСТІЙНИЙ РІСТ І РОЗВИТОК Є НАЙБІЛЬШОЮ ҐАРАНТІЄЮ СВІТЛОГО МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ТА ДОПОМОГИ НАШОМУ НАРОДОВІ В ЙОГО ЗМАГАННЯХ ДО ВОЛІ І НЕЗАЛЕЖНОСТИ. ТЕПЕРІШНЯ КОНВЕНЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, ЯКУ ВЕДЕ СОЮЗ, МАЄ НА МЕТІ ЗБІЛЬШИТИ ЦЮ ҐАРАНТІЮ. КЛИЧЕМО ВАС — СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ.

Відкритий...

(Закінчення зі стор. 2)

раз повертався до його сторінок, чи, бува, не завела мене кудись далеко моя одержимість. Ні, не завела! Так з'явилася стаття „Бєлінський і українське національне відродження" в першому томі. Потім я її надрукував німецькою мовою у своїй книзі „Gegen den Strom, 1979". Німецька критика сувора і має багато симпатій до російського. Але мою документальну статтю і там прийнято зі здивованим визнанням.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Молодь Трентону в поклоні Шевченкові

Український Клюб

У суботу, 22-го березня ц.р., члени Українського Клюбу, зорганізованого з молодих професіоналістів, при Народному Домі в Трентоні, Н. Дж., відзначили роковини Шевченка.

Святковий вечір відкрив д-р Омелян Коцупей, а вступне слово виголосив д-р Михайло А. Дзюбас, що виконував теж обов'язки конферансьє. Прелегент підкреслив, що твори поета є пронизані революційними гаслами та гнівом на окупантів, які безсердечно знущаються над нашим народом і жорстоко використовують його. Шевченко — це передусім невтомний борець проти московського імперіялізму.

Програма вечора складалася з двох частин. В першу частину ввійшли поезії, що їх читали: Юрій Мізюк — „І виріс я на чужині", Богдан Пасічний — „І мертвим,і живим,і ненародженим", Леся Городиська — „Кавказ" і Б. Пасічний „Неофіти".

М. А. Дзюбас перед кожною поемою давав короткі пояснення до неї, а в кінцевому слові наголосив, що поет, оспівуючи славне минуле, розбудив і пожвавив процес національного відродження українського народу.

Програму закінчено відспіванням „Заповіту".

В другій частині вечора висвітлено фільм про життя Т. Шевченка п. н. „Сон", що тривав 1 год. й 15 хвилин. Голова Народного Дому д-р Теодозій Сендзік подякував ініціяторам і виконавцям цієї дуже вдалої імпрези та гостям за участь.

Треба підкреслити, що Український Клюб вперше з власної ініціятиви та власними силами влаштував громадський виступ, на який при більшій реклямі могли масово явитися українці Трентону та околиці. Було б побажаним, щоб на майбутнє Шевченківські роковини об'єднано святкувала вся українська громада, включно з молоддю та школами українознавства. Тепер тільки Шевченківські ідеали братньої любови й боротьби за свою самостійність є всилі опам'ятати порізнену українську громаду та заставити її до спільної дії.

Сподіваємося, що цей перший будуючий вечір започаткує ряд цінних виступів та імпрез нашої талановитої професійної молоді, зорганізованої в Українському Клюбі.

Школа Українознавства

В неділю, 23 березня ц.р., після Богослужби школа українознавства при українській католицькій парафії свщм. Йосафата в Трентоні, Н.Дж., влаштувала Свято Тараса Шевченка.

На просторій сцені парафіяльної залі вдекорованій зеленню і портретом поета, зібрався барвистий гурток школярів. Директорка мгр Дарія Самотулка відкрила свято зворушливим словом про відзначування Шевченківських роковин на рідних землях і в діяспорі. Згадала перших українських піонерів, які за океан везли зі собою дві дуже важливі речі а це: Св. Письмо і „Кобзар" Шевченка. Тарас був для них на чужині батьком учителем і дорадником. З любови і пошани до нього наші поселенці в різних країнах ставили йому пам'ятники. Поет залишив нам у спадщині багато писаних творів. Найцікавіші із них це його вірші, в яких розказує про себе. На основі отих віршів учні виконали монтаж п.н. „Тарас Шевченко про своє життя".

Дикторами були на зміну Дарія Самотулка й учителька Леся Городиська. Учні започаткували монтаж піснею „Учітеся, брати мої..."Вірш „І досі сниться під горою..." деклямувала Наталка Сеник, а „Мені тринадцятий минало..." — Роман Сеник. Слідувала пісня „Садок вишневий..." Л. Городиська розказала про діда Івана, як він зачаровував уяву маленького Тараса оповіданнями про славетні бої запорожців з ворогами. Згодом поет змалював пережите в історичних віршах: поему „Іван Підкова" деклямував Віктор Онищук і Ярко Леськів, а уривок з поеми „Гамалія" — Андрій Городиський. Таня Кардаш рецитувала вірш „Нема на світі України...", Ромко Сеник — „Схаменіться, будьте люди...", а Ліда Литвин „Розкуйтеся, братайтеся..." І знову Л. Литвин проказала вірш „Учітеся,брати мої...", Н. Сеник „Благословіть дітей своїх..." і А. Городиський „Світе ясний...". Мгр Д. Самотулка вказала, що „могила Тараса є храмом життя, віри й волі українського народу". Це гарне та зворушливе свято учні закінчили „Заповітом".

Слід підкреслити повну відданости і посвяти працю учителів школи, а зокрема директорки Д. Самотулки, яка кожної суботи їде 60 миль, щоб вчити гурток українських дітей в Трентоні. З жалем наголошуємо, що частина батьків не посилає дітей до своєї школи і таким чином виставляє їх на асиміляцію та відчуження від рідного середовища.

Суботня школа своїм педагогічним рівнем і якістю вчителів заслуговує на найпильнішу увагу і признання українських парафіян церкви свщм. Йосафата в Трентоні.

Ол. Татомир

Шевченків День у Відділі УАКРади в Голливуді

Березневі сходини цього Відділу УАКРади в Південній Фльориді були присвячені виключно нашому духовному Батькові — Тарасові Шевченкові. Вперше за весь час діяльности відділу була така показова кількість учасників сходин, членів відділу і гостей — понад 80. Явище відрадне і для УАКРади, і для нашої громади в цілому у цей тривожний для нас час. Уакрадівський рух виявляє щораз більшу свою життєздатність і авторитет, керівництво відділу витримує іспит, коли так успішно згуртовує навколо себе визнавців того, що в єдності сила.

Голливудський Відділ не минають гості звідусіль, їх тут приязно вітають і гостинно приймають, а вони про цей Відділ розносять добру славу. І це тому на сходини кожного разу приходить гостей усе більше і більше. А в Управі Відділу тут є кому подбати, щоб не тільки постійні мешканці Голливуду й околиць були своєчасно повідомлені про чергові сходини, а й приїжджі наші люди-туристи, котрих сюди принаджує на зимовий сезон південнофльоридський клімат. Присутність гостей робить сходини Відділу жвавішими, а атмосферу — святковою.

У всій програмі Шевченкового дня переважали слова самого поета, що звучали й лунали як ще актуальніші змістом і духом, ніж за життя геніяльного будителя й борця, який закликав „громадою обух сталить". Свідома лихої долі свого народу і грізних ворожих замірів на душу й тіло його сьогодні святкова громада реагувала на все, що чула. Як могло бути інакше, коли чулося: „Кати знущаються над нами". І не тільки це: слухаючи спів „Поховайте мене на могилі", кожному ввижається могила над Дніпром біля Канева і постать бронзова на тій могилі. Суворий вираз обличчя автора тих слів із його „Заповіту". Так перекликаємось із Голливуду з Каневом і, як із живим, Шевченком.

Вступне слово до програми сказав голова Управи Відділу Осип Головацький, назвавши Шевченка творцем української нації, яку вже ніяка ворожа сила не здолає викреслити з історії. У програмі, крім доповіді про Т. Шевченка, що її виголосив Т. Хохітва, було: читання Шевченкових творів — „Розрита могила", „Стоїть в селі Суботові" та інші, в надхненному виконанні Віри Василевської; співи на слова Т. Шевченка „Думи мої", муз. К. Борисюка, „Садок вишневий", муз. Ю. Кириченка, „Заповіт", муз. К. Стеценка — у виконанні жіночого хорового ансамблю під керуванням Осипа Головацького; „Учітеся, брати мої", муз. А. Кос-Анатольського, у виконанні О. Головацького (сольо), фортепіяновий супровід І. Туртяк; „Така її доля", у виконанні Галини Гришко (сольо) в супроводі гітари; „Зацвіла в долині червона калина", муз. Филипенка, у виконанні Ол. Фотій і Юл. Головацької з супроводом на гітарі О. Головацького та інші. З добрим успіхом виконали пісню „Як виростеш, сину", слова Василя Симоненка, Ірина Туртяк і Г. Кулик — музично-вокальний дует.

Під час товариської гутірки за кавою, як це завжди буває під кінець сходин, жваво дебатувалася не тільки творчість Шевченка, її значення в нашій історії, а й етапи нашого національно-політичного руху, а найбільше — трактування Шевченкової спадщини на Україні режимом, який силкується зробити з Шевченка апостола русифікації України. І це там називається прогресивною розв'язкою національного питання під „цивілізованим" керівництвом Горбачова — в добу „розвиненого соціялізму". Забулося хіба те, що в тридцятих роках народній комісар освіти Микола Скрипник сказав — „Шевченко — наш прапор". Під Сталіновою кормигою бувши, Скрипник мав відвагу так трактувати Шевченкову спадщину.

Д. В. К.

ЗА ПЕРШИЙ КВАРТАЛ цього року гуртові ціни зменшилися на 12.4 відсотка. Такого квартального зменшення не було ні разу з 1947 року, коли Уряд ЗСА почав слідити за процесом інфляції. Безпрецедентне зменшення цін зв'язано в першу чергу з різким спадом цін на бензину і опалювальну оливу. Лише в березні ціни на бензину зменшилися на 21.9 відсотка.

ВЛАДІМІР ГОРОВІЦ, який покинув Совєтський Союз 61 років тому кажучи, що їде студіювати до Німеччини, поїхав перший раз до країни свого народження, хоч деякі кола на Заході сумнівалися чи СССР видасть йому в'їздну візу. Піяніст світової слави дасть один концерт в Москві і один в Ленінграді.

Совєтська...

(Закінчення зі стор. 2)

вала своїм читачам прямо апокаліптичні образи про „американські пляни поневолення цілого світу".

Так почалася і продовжується сьогодні совєтська обманна політика і розкладові акції, що їх імперські чинники ведуть при допомозі вже згадуваних шпигунських „установ", в першу чергу КҐБ.

Усі ми знаємо, що ані вчорашні, ані сьогоднішні американські уряди не збираються опановувати світу чи поневолювати будь-яких країн, як це роблять комуно-московські імперіялісти. Навпаки, вони протиставляться такому опануванню з боку Москви, доказом чого є підтримка Америки для визвольних рухів в світі, починаючи від допомоги для антикомуністичних повстанців в Афганістані і кінчаючи на допомозі всім тим рухам, які поставили собі за головне завдання стримати поширення комуністичної гегемонії, розчленування імперії і створення на її руїнах вільних держав. Тому треба сумніватися чи ЗСА, а з ними усі інші країни вільного світу зможуть повернутися до політики детанту із 1970 років, до якої змагає теперішній лідер СССР Міхаїл Горбачов, бо таке повернення означало б відворот від принципової політики зречення від оборони демократії.

Сходини УПТовариства в Ню Йорку присвячені Й. Терелі

У неділю, 30-го березня ц. р., на самий Великдень за новим календарем Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Ню Йорку, о 2-ій годині по полудні в домівці Українського Визвольного Фронту влаштувало святочні сходини, присвячені Йосипові Терелі. Хоч у декого був святковий день, публіка зібралася і заля була вщерть виповнена.

Голова Відділу ред. Микола Галів відкрив сходини і, привітавши прелегента, виконавців програми і численно зібраних гостей, попросив до слова о. пароха Патрикія Пащака, ЧСВВ. Провівши молитву, о. Патрикій дав короткий історичний нарис ситуації Української Католицької Церкви на рідних землях, головно на Закарпатті, де народився Тереля, і в Галичині. Він представив історично-суспільно-політичне тло перед Берестейською Унією, конечність і важливість її, а потім її ліквідацію неправосильним і неканонічним Львівським Собором у 1944 році та насильну злуку УКЦеркви з Російською Православною Церквою.

В тому саме часі приходить на світ людина, яка вже знає все це лише з оповідання, якій ніхто в родині не передав рідних традицій, ані віри, але яка силою свого розуму і почувань до всього рідного додумується що тут щось не в порядку, що це не згідне зі законами держави, в якій вона живе. Вони говорять щось цілком інакше, вони ґарантують свободу національного і релігійного вияву, але людина, яка домагається цих ґарантованих прав, опиняється на Сибірі або в психушці. Таке трапилося і Йосипові Терелі, коли він став безстрашно на захист прав УКЦеркви і створив Ініціятивну групу за обстоюванням її прав. Більшість свого молодого життя він провів по концтаборах, засланнях і психушках, заявивши, що „немає нічого кращого, як умерти католиком в совєтській тюрмі".

Другим доповідачем була Надія Світлична. Вона оповіла про своє знайомство з Й. Терелею, яке було дуже коротке — щось лише півроку, між його арештами. Але цей короткий час вистачив їй, щоб добре пізнати, оцінити і могти подати чітку сильветку його. Це є дуже характерна, чиста, хрустальна вдача, дуже чесна і простолінійна і неустрашима аж до очайдушности людина. Вона оповіла, як він одного разу якось зайшов до неї на квартиру прочитати вірш, присвячений Аллі Горській, коли він сам був під судом, а квартира її під поліційним наглядом. Він сам також непоганий поет і п-і Надія відчитала кілька його віршів, дуже гарних, завваживши, до речі, що всі дисиденти поголовно, поети і не поети, пишуть вірші („бо так чомусь легше").

Тепер Патріярхальне Товариство, Відділ Ню Йорк, обіцяло їй видати ці вірші збіркою. Й. Тереля ще і тим помітний, що він не мав майже ніякого родинного, національного чи релігійного виховання, бо його мати досить високий урядник в партії, а батько загинув в Другій світовій війні. Не мав він також майже ніякої формальної освіти, а є все ж дуже таки освічений, з природи інтеліґентний чоловік, який все здобув тим, що читав, що міг, що під руку попало.

Тепер його знову запроторили в тюрму, до речі, між тюрмами і психушками він майже не буває в хаті. Він має любу дружину і тепер вже троє діточок, всі нижче 8 літ. Його дружина — лікар, дуже добра приятелька п-і Надії, яку вона знала ще довго перед її одруженням з Терелею.

Н. Світлична заявила, що їй хочеться говорити про неї не менше, як про самого Терелю, бо й вона дуже барвиста постать. Вона добровільно працювала лікарем по таборах і засланнях, але як вони подружилися, і вона стала на захист чоловіка, то її звільнили з посади і викинули з хати з маленькими дітьми. То, сказала п-і Надія, навіть не знаю, чи мені більше жаль її, ніж його, бо він все ж таки сам один і має якийсь дах над головою і якусь марну і недостатню їжу, а вона без хати, без праці і без прожитку і не сама, а з дрібними дітьми.

Слово Н. Світличної завжди дуже зворушує, бо це не опис чи оповідання, а її живий, особистий контакт з цими людьми.

На закінчення молодий, дуже здібний піяніст Орест Гарасимчук заграв „Рапсодію" Брамса і „Токкату" Косенка, за що публіка нагородила його рясними оплесками.

Господар свята ред. Галів подякував всем прелегентам за дуже цікаві доповіді, піяністові за гру, а гостям за участь і на цьому закінчено імпрезу.

Публіка ще довго не розходилася і гомоніла поміж собою, обмінюючись враженнями, і жалувала що не має частіше таких сходин.

Ольга Соневицька